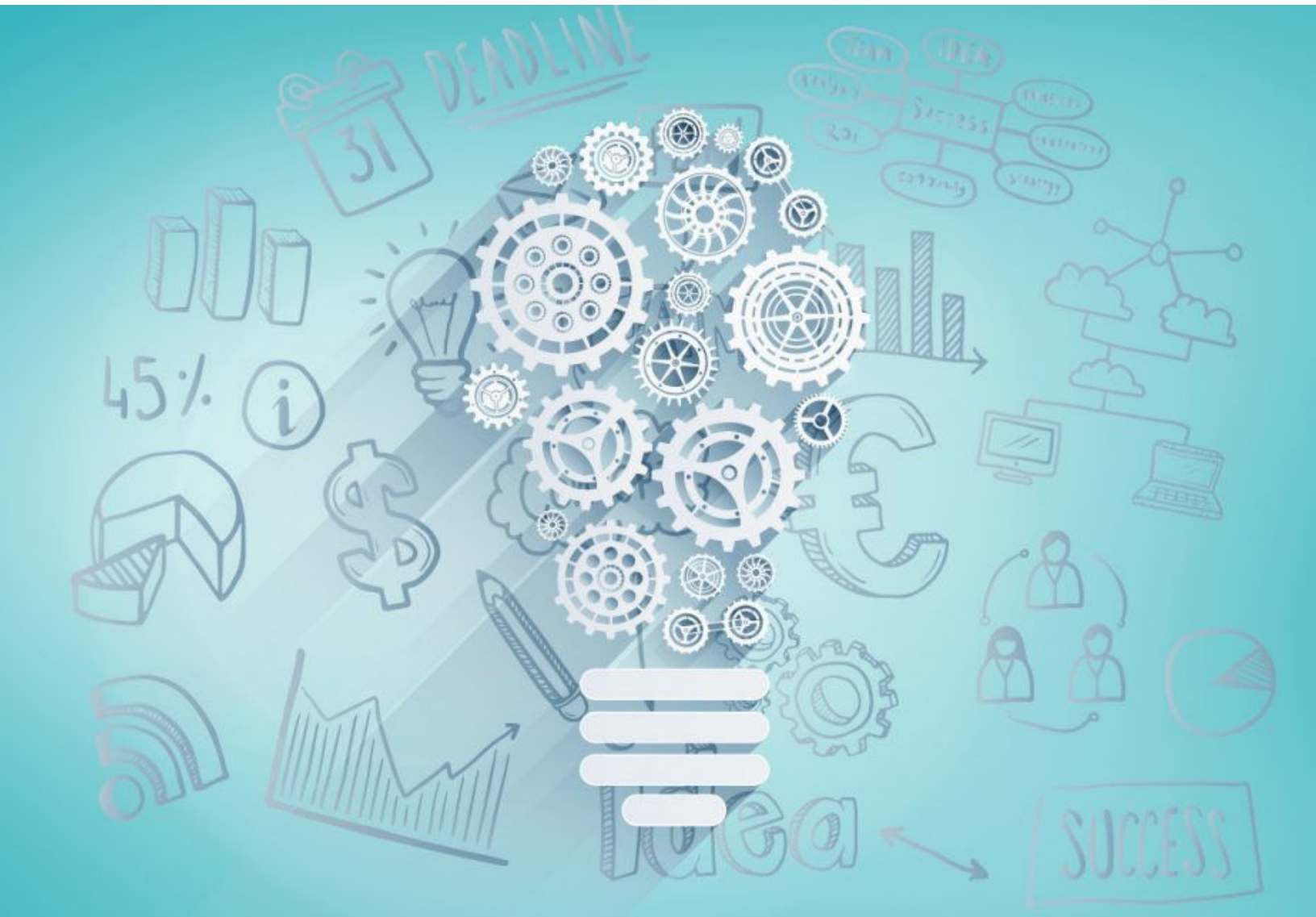

BẢN TIN

KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO

SỐ 38.2023

TIN TỨC SỰ KIỆN

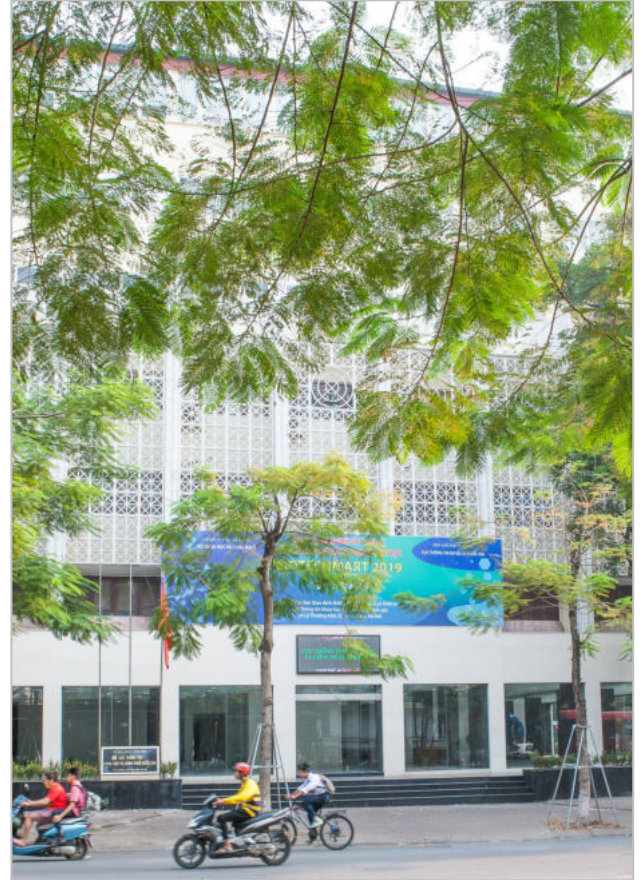
- 01 Hội thảo "Mô hình tổ chức và hoạt động của trung tâm khởi nghiệp đổi mới sáng tạo"
- 02 Quảng Ngãi: Khai mạc Ngày hội khởi nghiệp đổi mới sáng tạo 2023
- 03 Việt Nam đứng thứ 3 Đông Nam Á về sự năng động khởi nghiệp sáng tạo
- 04 Tư vấn pháp lý về sở hữu trí tuệ cho doanh nghiệp khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, doanh nghiệp khoa học và công nghệ

KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO

- 05 EyeQ Tech - Câu chuyện về thuyết phục người tiêu dùng
- 06 Làm thế nào để thu hút nhân lực giỏi vào hệ sinh thái khởi nghiệp

XU HƯỚNG CÔNG NGHỆ

- 07 Kinh nghiệm đổi mới sáng tạo của Trung Quốc

CỤC THÔNG TIN KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ QUỐC GIA

24 Lý Thường Kiệt, Hoàn Kiếm, Hà Nội

Tel: (024) 38262718

HỘI THẢO "MÔ HÌNH TỔ CHỨC VÀ HOẠT ĐỘNG CỦA TRUNG TÂM KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO"

(Nhandan.vn) - Sáng ngày 12/10, Bộ Khoa học và Công nghệ phối hợp cùng với UBND TP. Đà Nẵng tổ chức hội thảo: "Mô hình tổ chức và hoạt động của Trung tâm khởi nghiệp đổi mới sáng tạo". Hội thảo được tổ chức với mục đích thảo luận về thực trạng, giải pháp định hướng cho việc thành lập và phát triển hệ thống các Trung tâm khởi nghiệp đổi mới sáng tạo trên cả nước.

Tham dự hội thảo có các đồng chí Ủy viên Trung ương Đảng: Huỳnh Thành Đạt, Bộ trưởng Khoa học và Công nghệ; Nguyễn Văn Quảng, Bí thư Thành ủy thành phố Đà Nẵng, cùng đại diện lãnh đạo các tỉnh, thành phố, các sở K&CN, cơ sở đào tạo, tổ chức hỗ trợ khởi nghiệp đổi mới sáng tạo một số địa phương trong cả nước.

Hệ sinh thái khởi nghiệp đang trên đà phát triển, nhưng cần nhiều cú hích

Trong những năm qua, hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo (ĐMST) của Việt Nam đã

hình thành và phát triển tương đối nhanh. Sau thời kỳ Covid-19, thu hút vốn đầu tư mạo hiểm tại Việt Nam đã dần tăng trưởng trở lại, với 634 triệu USD năm 2022 và đạt 413 triệu USD trong nửa đầu năm 2023.

Ngày 9/2/2021, Thủ tướng Chính phủ đã giao Bộ Khoa học và Công nghệ thực hiện vai trò đầu mối thực hiện việc thành lập 3 trung tâm hỗ trợ khởi nghiệp ĐMST tại các thành phố: Hà Nội, Đà Nẵng, thành phố Hồ Chí Minh.

Thực hiện nhiệm vụ trên, Bộ Khoa học và Công nghệ cũng đã có Công văn số 3701/BKH-CN-

PTTTDN ngày 20/12/2021 hướng dẫn hình thành và phát triển trung tâm khởi nghiệp ĐMST tại các địa phương, bộ, ngành, tổ chức có tiềm năng. Trong đó, việc hình thành trung tâm phải căn cứ vào nguồn lực nội tại và nhu cầu thực tiễn của địa phương, định hướng trung tâm trở thành hạt nhân của hệ sinh thái địa phương, đầu mối kết nối, khai thác các nguồn lực, liên kết vùng và quốc gia và quốc tế; gợi ý chức năng, nhiệm vụ và các hoạt động cụ thể để triển khai.

Bộ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ Huỳnh Thành Đạt (giữa), Bí thư Thành ủy Nguyễn Văn Quảng (trái), Chủ tịch UBND thành phố Lê Trung Chinh đồng chủ trì hội thảo.

Hiện nay, trên cả nước có khoảng 20 địa phương đã và đang hình thành các trung tâm hỗ trợ khởi nghiệp ĐMST, gần 100 cơ sở ươm tạo, tổ chức thúc đẩy kinh doanh đã và đang hoạt động. Nhiều trung tâm khởi nghiệp, ĐMST của quốc tế đã mở chi nhánh hoặc phối hợp mở các không gian đổi mới sáng tạo tại Việt Nam.

Những con số trên cho thấy Hệ sinh thái khởi nghiệp ĐMST Việt Nam đang trên đà phát triển, nhưng cần nhiều cú hích để phát triển mạnh mẽ hơn. Đặc biệt là việc hình thành các hệ sinh thái địa phương, vùng, chuyên ngành với chủ thể là các Trung tâm khởi nghiệp ĐMST cần được quan tâm và có sự liên thông, phối hợp để tạo ra sức mạnh tổng thể cho hệ sinh thái. Mô hình tổ chức hoạt động, cách thức phối hợp, vai trò, địa vị pháp lý, nguồn lực tổ chức thực hiện là những vấn đề lớn cần thảo luận để làm rõ.

“Bộ Khoa học và Công nghệ tin tưởng rằng, quy mô và hiệu quả hoạt động của Hệ sinh thái khởi nghiệp ĐMST quốc gia của Việt Nam sẽ ngày càng được mở rộng và nâng cao; thu hút ngày càng nhiều các nguồn lực trong và ngoài nước; đóng góp ngày càng thiết thực hơn cho các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội của đất nước khi chúng ta thống nhất tổng thể về hệ thống Trung tâm hỗ trợ khởi nghiệp ĐMST” - Bộ trưởng Khoa học và Công nghệ Huỳnh Thành Đạt cho biết.

Cần có sự đồng bộ

Theo ý kiến của các chuyên gia, để phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp ĐMST cần có sự đồng bộ từ hành lang pháp lý, chính sách, nguồn lực tài chính, cơ sở vật chất, nguồn lực con người.

Thực hiện vai trò quản lý nhà nước ở Trung ương, Bộ Khoa học và Công nghệ có trách nhiệm đầu mối phối hợp với các Bộ, ngành liên quan xây dựng hành lang pháp lý và các doanh nghiệp khởi nghiệp ĐMST, xây dựng các chính sách thử nghiệm, thí điểm phục vụ cho việc đẩy nhanh các sản phẩm, dịch vụ ĐMST của doanh nghiệp ra thị trường.

Đồng thời, thực thi công tác tổng hợp, báo cáo, đánh giá, kiểm tra, đo lường các chỉ tiêu, tiêu chí đánh giá về hiệu quả hoạt động của các Trung tâm khởi nghiệp đổi mới sáng tạo; hỗ trợ kỹ thuật, kết nối các chuyên gia quốc tế cho các địa phương; đồng thời, hướng dẫn, quy định về tiêu chí công nhận, chức năng, nhiệm vụ của Trung tâm khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, đảm bảo các Trung tâm phát triển đồng bộ, hiệu quả.

Ông Phạm Hồng Quát - Cục trưởng Phát triển thị trường và doanh nghiệp (Bộ Khoa học và Công nghệ) cho rằng, mức chi cho các chuyên gia trong nước và nước ngoài rất thấp và thiếu. Việc đưa các startup trong nước ra nước ngoài và ngược lại chưa có cơ chế hỗ trợ; việc góp vốn vào các quỹ, quy định quản lý bảo toàn vốn của các doanh nghiệp khi sử dụng vốn cũng đang thiếu, vướng luật bảo tồn vốn;

Toàn cảnh Hội thảo.

Nghị định 109 đưa ra nhiều quy định tốt, liên kết trường đại học, doanh nghiệp, tập đoàn, quỹ nhưng chưa có hướng dẫn chi tiết; luồng xanh cho thủ tục sở hữu trí tuệ vẫn chưa cụ thể... “Đây là những điểm chúng ta sẽ tiếp tục hoàn thiện. Và hy vọng luật sửa Luật Khoa học và Công nghệ trong giai đoạn tới có thể đưa vào những chính sách, để chúng ta có thể triển khai được” - ông Quát cho biết thêm.

TP Hồ Chí Minh đang là một trong hai “đầu tàu” của hệ sinh thái khởi nghiệp. Trung tâm khởi nghiệp sáng tạo thành phố được khởi công xây dựng từ tháng 10/2020 với chi phí hợp 320 tỷ đồng. Đây sẽ là nơi tập hợp và kết nối các nguồn lực; lan tỏa các chính sách hỗ trợ; cung cấp dịch vụ về khởi nghiệp, hỗ trợ hoạt động và thương mại hóa kết quả nghiên cứu khoa học...

Ông Nguyễn Việt Dũng, Giám đốc Sở Khoa học và Công nghệ TP. Hồ Chí Minh kiến nghị các chính sách khác cho Trung tâm khởi nghiệp sáng tạo là: Cung cấp các dịch vụ công khác liên quan đến cơ sở hạ tầng kỹ thuật, không gian làm việc; văn phòng làm việc cho startup, sử dụng trang thiết bị, địa điểm huấn

luyện; được tham gia đầu tư vào startup từ các nguồn tài chính thu được...

Tại Đà Nẵng, Trung tâm Hỗ trợ khởi nghiệp ĐMST được thành lập năm 2021 là đầu mối kết nối mạng lưới khởi nghiệp trong và ngoài nước và triển khai các hoạt động hỗ trợ khởi nghiệp. Tiến sĩ Lê Đức Viên, Giám đốc Sở Khoa học và Công nghệ TP. Đà Nẵng kiến nghị, nhất thiết phải hình thành một Trung tâm hỗ trợ khởi nghiệp sáng tạo quốc gia đủ mạnh với đầy đủ cơ chế pháp lý, chính sách ưu đãi phù hợp; có một nguồn nhân lực có đủ năng lực trí tuệ, bản lĩnh và đầy lòng nhiệt huyết với sự nghiệp đổi mới sáng tạo.

Về mô hình phải là đơn vị sự nghiệp công, phi lợi nhuận, nhà nước phải đảm bảo 100% kinh phí hoạt động, có như vậy mới đủ mạnh. Về cơ chế chính sách, hiện nay chúng ta chưa có cơ chế chính sách nào đặc thù đủ mạnh cho khởi nghiệp ĐMST. Các kiến nghị, đề xuất sẽ là cơ sở để đưa ra định hướng phát triển mạng lưới các Trung tâm hỗ trợ khởi nghiệp ĐMST đóng vai trò hạt nhân thúc đẩy hệ sinh thái khởi nghiệp ĐMST địa phương và quốc gia./.

Phó Chủ tịch UBND tỉnh Trần Phước Hiền và lãnh đạo Sở KH&CN tuyên dương các cá nhân có đóng góp tích cực cho hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo trên địa bàn tỉnh.

QUẢNG NGÃI: KHAI MẠC NGÀY HỘI KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO 2023

Sáng 18/10, tại tỉnh Quảng Ngãi, đã diễn ra lễ khai mạc “Ngày hội khởi nghiệp đổi mới sáng tạo năm 2023”. Sự kiện do Sở Khoa học và Công nghệ phối hợp với Tỉnh đoàn, Hội Liên hiệp Phụ nữ tỉnh Quảng Ngãi tổ chức với sự tham gia của hơn 300 doanh nghiệp khởi nghiệp và đoàn viên, thanh niên. Đây là dịp để các đơn vị khởi nghiệp trưng bày, giới thiệu các sản phẩm; chia sẻ kinh nghiệm, ý tưởng đổi mới sáng tạo, tìm kiếm cơ hội để cùng nhau phát triển.

Đây là dịp để các đơn vị khởi nghiệp trưng bày, giới thiệu các sản phẩm; chia sẻ kinh nghiệm, ý tưởng đổi mới sáng tạo, tìm kiếm cơ hội để cùng nhau phát triển.

Phát biểu tại sự kiện, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Trần Phước Hiền nhấn mạnh: Thời gian qua, tỉnh rất quan tâm thúc đẩy hoạt động khởi nghiệp đổi mới sáng tạo và đã ban hành Nghị quyết chuyên đề về xây dựng hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo

giai đoạn 2022-2025 và định hướng đến năm 2030. Trên cơ sở kế hoạch thực hiện giai đoạn 2022-2025, tỉnh đã ký kết hợp tác với các tổ chức như: Quỹ Khởi nghiệp doanh nghiệp khoa và học công nghệ Việt Nam, Hội đồng Cố vấn khởi nghiệp quốc gia, Trung tâm Hỗ trợ khởi nghiệp sáng tạo quốc gia, các trường đại học lớn trên cả nước, nhằm huy động nguồn lực chuyên gia để hỗ trợ cho địa phương thúc đẩy phát triển các dự án.

Các đại biểu tham dự Lễ khai mạc.

Bên cạnh đó, cộng đồng cá nhân, doanh nghiệp khởi nghiệp tại Quảng Ngãi đã có sự gắn kết, hỗ trợ nhau, thông qua các câu lạc bộ khởi nghiệp sáng tạo được hình thành. Tỉnh cũng đã kết nối các tổ chức, chuyên gia bên ngoài hình thành vườn ươm doanh nghiệp, trung tâm hỗ trợ doanh nghiệp khởi nghiệp đổi mới sáng tạo của tư nhân, giúp các doanh nghiệp thuận lợi phát triển.

Cũng tại sự kiện này, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Trần Phước Hiền đã chủ trì buổi đối thoại trực tiếp với thanh niên với chủ đề “Thanh niên Quảng Ngãi - Khởi nghiệp đổi mới sáng tạo gắn với xây dựng chuỗi giá trị và chuyển đổi số trong nông nghiệp”. Ông cho biết khởi nghiệp đổi mới sáng tạo chính là giải quyết những vấn đề của doanh nghiệp, của địa

phương, giải quyết nhu cầu thiết yếu của khách hàng bằng những cách làm mới, mô hình mới, ứng dụng công nghệ giúp nâng cao giá trị sản phẩm, tăng khả năng cạnh tranh trên thị trường.

Ông cũng khẳng định: “Với sức trẻ, đam mê và khả năng sáng tạo, thanh niên là lực lượng có khả năng tiếp cận những cái mới để hiện thực hóa ý tưởng mới thành những sản phẩm, dịch vụ cụ thể.” “Tỉnh mong muốn nội dung buổi đối thoại sẽ góp phần định hướng các bạn trẻ khởi nghiệp gắn với xây dựng chuỗi giá trị và chuyển đổi số để khai thác tốt nguồn tài nguyên bản địa và giá trị sẵn có của mỗi cá nhân, từ đó hình thành các mô hình phát triển kinh tế phù hợp với xu thế thị trường...” - Phó Chủ tịch tỉnh nhấn mạnh./.

Nhân dịp này, Sở Khoa học và Công nghệ cũng tổ chức tuyên dương các cá nhân có nhiều đóng góp trong hoạt động xây dựng hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo trong năm qua; đồng thời phát động cuộc thi “Khởi nghiệp đổi mới sáng tạo tỉnh Quảng Ngãi lần thứ 5”, diễn ra từ ngày 16/11/2023 đến ngày 10/3/2024./.

VIỆT NAM ĐỨNG THỨ 3 ĐÔNG NAM Á VỀ SỰ NĂNG ĐỘNG KHỞI NGHIỆP SÁNG TẠO

Theo báo cáo về tình hình thực hiện nghị quyết của Quốc hội về giám sát chuyên đề, chất vấn trong nhiệm kỳ khóa 14 và một số nghị quyết trong nhiệm kỳ khóa 13 trong lĩnh vực khoa học và công nghệ (KH&CN), Việt Nam trở thành quốc gia năng động thứ 3 Đông Nam Á về khởi nghiệp sáng tạo với gần 3.800 doanh nghiệp khởi nghiệp đổi mới sáng tạo (ĐMST) và số lượng vốn công bố đầu tư vào lĩnh vực này tăng cao.

Theo đó, số vốn được công bố đầu tư vào các doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo liên tiếp tăng trưởng cao (đạt xấp xỉ 1 tỉ USD liên tiếp trong năm 2019, 2020, tăng gấp 3 lần so với năm 2017), đưa Việt Nam trở thành quốc gia năng động thứ 3 Đông Nam Á về khởi nghiệp sáng tạo.

Ngoài ra, một số ngành đã chứng kiến sự phát triển mạnh mẽ của các doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo như công nghệ giáo dục, công nghệ tài chính, hay trong các lĩnh vực truyền thống như du lịch, bất động sản.

Hiện, cả nước có hơn 200 không gian làm việc chung, 84 cơ sở ươm tạo, 35 tổ chức thúc đẩy kinh doanh, 208 quỹ đầu tư mạo hiểm với 40 quỹ đầu tư nội địa, 3 Kỳ lân công nghệ với tổng vốn đầu tư mạo hiểm 494 triệu USD, khoảng 138 trường đại học, học viện, cao đẳng tổ chức những hoạt động về khởi nghiệp sáng tạo (trong số đó, có 43 trường đã thành lập vườn ươm, trung tâm, câu lạc bộ nhằm hỗ trợ khởi nghiệp lâu dài).

Bên cạnh đó, Thủ tướng Chính phủ tiếp tục chỉ đạo Bộ KH&CN phối hợp với Bộ Giáo dục và Đào tạo, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội, Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh triển khai hiệu quả các Đề án đã được phê duyệt nhằm hỗ trợ học sinh, sinh viên, thanh niên, phụ nữ khởi nghiệp; đẩy mạnh hợp tác liên kết ứng dụng, chuyển giao công nghệ, khởi nghiệp và đổi mới sáng tạo giữa các đơn vị

nghiên cứu, doanh nghiệp trong nước với các đối tác quốc tế như Lào, Hàn Quốc; phối hợp với địa phương triển khai các sự kiện TECHFEST vùng nhằm thúc đẩy tiềm lực khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo gắn với thế mạnh và đặc thù của từng địa phương và vùng kinh tế trên cả nước trong bối cảnh mới.

Việt Nam đã thành lập Trung tâm Hỗ trợ khởi nghiệp sáng tạo quốc gia (NSSC) với mục tiêu kết nối và khai thác nguồn lực trong nước, quốc tế cho khởi nghiệp ĐMST; thí điểm, nhân rộng mô hình khu dịch vụ tập trung hỗ trợ khởi nghiệp ĐMST, không gian khởi nghiệp ĐMST.

Hiện nay, Trung tâm Hỗ trợ Khởi nghiệp sáng tạo quốc gia đang thiết lập một mô hình tổ hợp cung cấp dịch vụ hỗ trợ khởi nghiệp đổi mới sáng tạo chất lượng cao cũng như chuyển giao mô hình cho các tổ chức hỗ trợ khởi nghiệp hiện có của địa phương, trường đại học, tổ chức chính trị - xã hội - nghề nghiệp; đồng thời, hướng tới nâng cao chất lượng các trung tâm hỗ trợ khởi nghiệp đổi mới sáng tạo trên toàn quốc đạt tới chuẩn quốc tế, sẵn sàng hỗ trợ và tạo lập thể hệ doanh nghiệp khởi nghiệp đổi mới sáng tạo toàn cầu trong bối cảnh cuộc Cách mạng công nghiệp 4.0., bên cạnh đó là tập trung xây dựng, thành lập các trung tâm khởi nghiệp sáng tạo quốc gia tại các thành phố Hà Nội, Đà Nẵng và Hồ Chí Minh./.

TƯ VẤN PHÁP LÝ VỀ SỞ HỮU TRÍ TUỆ CHO DOANH NGHIỆP KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO, DOANH NGHIỆP KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ

Ngày 18/10, Viện Khoa học Sở hữu trí tuệ (Bộ KH&CN) đã tổ chức Hội nghị "Kết nối tìm hiểu nhu cầu và tư vấn pháp lý cho doanh nghiệp khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, doanh nghiệp KH&CN về sở hữu trí tuệ". Sự kiện nằm trong chuỗi các hoạt động triển khai nhiệm vụ "Hỗ trợ phát triển thị trường cho doanh nghiệp khởi nghiệp đổi mới sáng tạo; phát triển các nền tảng trực tuyến liên kết, kết nối các thành phần của hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo" thuộc Đề án "Hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo quốc gia đến năm 2025" (Đề án 844).

Hội nghị là dịp để các đại biểu tham dự đã chia sẻ về thực trạng và nhu cầu tư vấn pháp lý về sở hữu trí tuệ của doanh nghiệp khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, doanh nghiệp KH&CN, trường đại học, viện nghiên cứu.

Tham dự Hội nghị có đại diện của các doanh nghiệp khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, doanh nghiệp KH&CN, tổ chức hỗ trợ khởi nghiệp, các trường đại

học, viện nghiên cứu tại khu vực phía Bắc, và các tổ chức dịch vụ sở hữu trí tuệ.

Phát biểu tại Hội nghị, ông Tạ Quang Minh, Viện trưởng Viện Khoa học sở hữu trí tuệ cho biết, trên thế giới hiện nay, 90% doanh nghiệp phát triển được quyết định bằng tài sản trí tuệ, cụ thể hơn là các quyền sở hữu trí tuệ (SHTT. Nếu muốn gia tăng giá trị thị trường của doanh nghiệp, đặc biệt là doanh

Toàn cảnh hội nghị.

Hội nghị là dịp để các đại biểu tham dự đã chia sẻ về thực trạng và nhu cầu tư vấn pháp lý về sở hữu trí tuệ của doanh nghiệp khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, doanh nghiệp KH&CN, trường đại học, viện nghiên cứu.

Tham dự Hội nghị có đại diện của các doanh nghiệp khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, doanh nghiệp KH&CN, tổ chức hỗ trợ khởi nghiệp, các trường đại học, viện nghiên cứu tại khu vực phía Bắc, và các tổ chức dịch vụ sở hữu trí tuệ.

Phát biểu tại Hội nghị, ông Tạ Quang Minh, Viện trưởng Viện Khoa học sở hữu trí tuệ cho biết, trên thế giới hiện nay, 90% doanh nghiệp phát triển được quyết định bằng tài sản trí tuệ, cụ thể hơn là các quyền sở hữu trí tuệ (SHTT). Nếu muốn gia tăng giá trị thị trường của doanh nghiệp, đặc biệt là doanh nghiệp khởi nghiệp đổi mới sáng tạo và doanh nghiệp KH&CN thì con đường ngắn nhất là chú trọng phát triển tài sản trí tuệ. Ông chia sẻ, có 3 dạng tài sản có giá trị nhất với doanh nghiệp là cơ sở dữ liệu khách hàng, công nghệ số, thông tin nghiên cứu và phát triển (R&D). Tuy nhiên, trên thực tế, các nhóm khởi nghiệp mới chỉ tập trung vào hình thành doanh

nh nghiệp, kêu gọi vốn đầu tư mà ít chú trọng đến việc tạo lập các tài sản trí tuệ mới, bảo hộ và khai thác các quyền sở hữu trí tuệ...

Theo nghiên cứu chung năm 2021 của Cơ quan Sáng chế châu Âu (EPO) và Cơ quan Sở hữu trí tuệ Liên minh châu Âu (EUIPO), các doanh nghiệp có sở hữu TSTT tạo ra doanh thu trung bình/người cao hơn 20% so với doanh nghiệp không sở hữu TSTT. Trong khi, đối với doanh nghiệp có sở hữu tài sản trí tuệ, kết quả kinh doanh tăng 36% đối với sáng chế 21% đối với nhãn hiệu, 32% đối với kiểu dáng công nghiệp.

Thực tế hiện nay cho thấy, đa số các doanh nghiệp Việt chưa chú trọng sử dụng, khai thác thông tin sở hữu công nghiệp. Đặc biệt đối với nhiều doanh nghiệp khởi nghiệp đổi mới sáng tạo và doanh nghiệp KH&CN chưa nắm bắt được các giải pháp, chưa đánh giá được công nghệ, thế mạnh để tìm kiếm đối tác kinh doanh, mở rộng thị trường, chưa biết sử dụng công cụ khai thác thông tin sở hữu công nghiệp (IPPlatform, IPVietnam...).

Để giải quyết vấn đề này, các chuyên gia của Viện Khoa học sở hữu trí tuệ đã nhấn mạnh vai trò

Không gian sang trọng, hiện đại với Giải pháp Kiosk checkin được phát triển bởi EyeQ Tech.

EYEQ TECH - CÂU CHUYỆN VỀ THUYẾT PHỤC NGƯỜI TIÊU DÙNG

Đứng lên từ thất bại

Giao thông TP. HCM nói riêng và ở những đô thị lớn nói chung rất phức tạp, nạn kẹt xe liên miên, ảnh hưởng đến chất lượng cuộc sống của người dân. Sau khi tốt nghiệp Trường Đại học Khoa học tự nhiên TP.HCM, Lê Mai Tùng (33 tuổi, Giám đốc Công ty EyeQ Tech) đã sang Australia học tiến sĩ ngành Khoa học máy tính tại Đại học New South Wales nhưng vẫn luôn ấp ủ mong muốn tìm hiểu kỹ về giao thông nước bạn, ước mơ trở về cải thiện giao thông nước nhà.

Năm 2015, sau 7 năm học tập và làm việc tại Australia, Lê Mai Tùng trở về nước, lập ra App PinBike - ứng dụng hỗ trợ đi chung xe máy nhằm

hạn chế ùn tắc giao thông. Tuy nhiên, sau thời gian thử nghiệm, cuối năm 2016, PinBike “chết yểu” vì đặc thù sử dụng xe máy cá nhân ở Việt Nam và yếu tố thị trường chưa phù hợp. “Nếu để một người đồng ý cho một người lạ đi chung xe máy quả là rất khó, nhưng để mọi người chia sẻ lộ phí đi taxi với nhau có lẽ sẽ khả quan hơn, nhất là taxi đường dài. Từ thất bại của PinBike, tôi nảy ra ý tưởng về ShareCar - dự án đi chung taxi và nó sống được cho đến nay, mọi người bắt đầu biết đến, tin tưởng và sử dụng”, Tùng chia sẻ.

Tự nhận mình là người luôn luôn suy nghĩ, Lê Mai Tùng không chịu bằng lòng với những gì đã có. Khi ShareCar đi vào hoạt động, dần có khách hàng,

Tùng lại nghĩ đến dịch vụ quảng cáo trên xe. Đầu năm 2017, ShareCarForAds.com - Quảng cáo trên xe, tính tiền theo quãng đường tiếp tục tung ra thị trường và nhận được phản hồi tích cực từ các hãng vận tải hành khách.

Song song với việc phát triển ShareCar, ShareCarForAds.com, tháng 6/2017, Lê Mai Tùng cùng các cộng sự tiếp tục ra mắt thị trường sản phẩm EyeQ Tech - Camera thông minh. Trong khi các dự án khác đều liên quan đến giao thông thì EyeQ Tech lại hoàn toàn phát triển ở lĩnh vực quảng cáo và chăm sóc khách hàng - lĩnh vực đầy tiềm năng hiện nay. Lê Mai Tùng cho biết: “Tiếp xúc với bạn bè và các doanh nghiệp, tôi nhận ra rằng, hiện nay việc đo lường hiệu quả của dịch vụ hoàn toàn là còn số ước chừng hoặc được làm kiểu thủ công, nghĩa là nhân viên ghi chép lại bằng tay những gì họ quan sát được; hoặc doanh nghiệp sẽ thuê người đi nghiên cứu thị trường, thống kê từ xác suất ấy để đưa ra một con số mang tính đại diện. Chính điều này khiến nhiều doanh nghiệp luôn phân vân vì tính xác thực của thống kê ấy, để có chiến lược phát triển sắp tới. Nhận thấy đây là bài toán chính đáng mà doanh nghiệp cần, tôi và các cộng sự sẽ đi giải”.

Khi khởi nghiệp đã là mục tiêu cuộc đời

Khi hỏi Tùng về ý định và lý do thôi thúc khởi nghiệp, Tùng nói: “Mình nghĩ có khá nhiều động cơ đã thôi thúc mình khởi nghiệp, thời còn trẻ khi vừa mới tốt nghiệp đi làm cho tập đoàn Đan Mạch tại Việt Nam, lúc đó mình chưa hẳn có ý định khởi nghiệp mà mình chỉ muốn đi làm trong các tập đoàn doanh nghiệp đó. Với các quy trình doanh nghiệp quá cứng nhắc, việc thăng tiến làm lãnh đạo đầy khó khăn. Mình không phù hợp với môi trường như vậy, cuối cùng mình quyết định ra khỏi môi trường tập đoàn để khởi nghiệp.

Khởi nghiệp được 1-2 dự án ở Việt Nam nhưng đều không có kết quả thuận lợi, nên mình đã sang

các nước bạn để học hỏi xem họ khởi nghiệp ra sao. Và mình đã chọn con đường du học tiến sĩ để đi ra nước ngoài nhanh nhất, để có thời gian nghiên cứu trải nghiệm và có thể nhìn ra thế giới. Sau khi kết thúc chương trình nghiên cứu, vì muốn làm ra những thứ có thể ứng dụng được trong thực tiễn, mình lại chọn làm cho công ty khởi nghiệp để có thể học hỏi chuyên sâu các vấn đề khởi nghiệp. Như vậy, có thể nói “máu” khởi nghiệp bắt đầu sau khi mình đi làm cho công ty nước ngoài ở Việt Nam khoảng gần 2 năm.

Khi được hỏi về điều ấn tượng nhất trong khởi nghiệp trên chặng đường đã qua, Tùng cho biết với startup nước ngoài, anh ấn tượng với TripGo của Úc bởi sự ảnh hưởng của họ đối với thế giới và tạo giá trị lớn cho thế giới (trong startup này Tùng đảm nhiệm vai trò như là một thành viên chủ chốt của công ty). Bởi vì việc đi lại ở nước ngoài khá bất tiện, quãng đường rất xa phải mất nhiều lần nối tuyến bằng các phương tiện giao thông khác nhau thì mới có thể đến được chỗ làm việc. Và ứng dụng của đội ngũ thì có thể áp dụng trên rất nhiều nước như Úc, Mỹ, Canada, Châu Âu, v.v. Vào năm 2012 ở Brazil, nhóm của Tùng cũng đã phục vụ cho Rio Olympics với hơn 3 triệu người sử dụng ứng dụng, có thể nói sức ảnh hưởng lúc bấy giờ khá lớn, cũng là một

điểm đáng mừng cho toàn đội ngũ TripGo.

Còn với startup mà anh trực tiếp sáng lập đó thì có lẽ đó là công ty ShareCarForAds, nơi team của Tùng đã đạt được doanh thu hơn 1 triệu đô sau khoảng gần 1 năm. Điều Tùng ấn tượng nhất là từ trước giờ anh chỉ làm cho doanh nghiệp khác, công ty khác, mà chưa bao giờ tự sáng lập ra công ty với sản phẩm được thị trường chấp nhận nhanh như vậy. Và đó cũng là điều đáng tự hào đối với Tùng.

Những dự án của Tùng Lê bước đầu được ghi nhận.

Tự đánh giá về bản thân, anh cho rằng có 3 từ để nói về bản thân mình: “Đầu tiên là từ “Fair”, đây là tính cách tốt mình “được” tiêm nhiễm từ người Úc. Họ không làm gì mà làm cho họ cảm thấy xấu hổ về nó. Làm ăn không đưa tiền dưới gầm bàn, kể cả tư hay công, cạnh tranh sòng phẳng bằng chất lượng; Từ thứ hai là “Optimistic”, cho dù khởi nghiệp có lúc thăng lúc trầm, và văn hóa làm ăn ở Việt Nam có khi không phù hợp, nhưng mình tin rằng xã hội nào cũng sẽ đi lên. Từ cuối cùng là “Open-minded”, không ngừng học hỏi kiến thức mới, luồng tư tưởng mới, thảo luận và trao đổi các ý tưởng với những người xung quanh”.

EyeQ Tech và giải pháp Stay Smart Hotel

Nếu camera thông thường là phần cứng, có chức năng ghi lại hình ảnh một cách trực quan thì EyeQ Tech là phần mềm, áp dụng phương pháp Deep Learning của thuật toán theo dõi và nhận dạng khuôn mặt trong sản phẩm, từ đó cho phép hệ thống

trở nên thông minh hơn, nhanh hơn và chính xác hơn thông qua quá trình tích lũy dữ liệu, có tác dụng phân tích hình ảnh của khách hàng.

Trong lĩnh vực quảng cáo, EyeQ Tech cho biết độ tuổi, giới tính, thống kê được mỗi khách hàng xem quảng cáo đó bao nhiêu lần, phản ứng của họ thế nào, khung thời gian họ xem. Còn trong lĩnh vực chăm sóc khách hàng, khách hàng không phải cà thẻ, nhân viên không phải ghi chép thông tin khách hàng mà EyeQ Tech sẽ tự chụp, lưu lại để phân tích độ tuổi, giới tính, lượng khách đến trong một ngày, tổng lượng khách cũ/mới, tỷ lệ khách quay lại và phân khúc khách hàng thuộc đối tượng thường xuyên hay khách vắng lai để từ đó có giải pháp phục vụ tốt nhất. Độ chính xác mà EyeQ Tech mang lại đạt tới 95%. Để có được sản phẩm này là 8 tháng tìm tòi và nghiên cứu của Tùng và các cộng sự. “Dự án của mình đòi hỏi phải có cộng sự giỏi, tâm huyết, điều đó khiến mình mất khá nhiều thời gian cho việc tìm cộng sự. Chưa kể, để thuyết phục các doanh nghiệp dùng thử sản phẩm của mình cũng là một thử thách không nhỏ”, anh cho biết.

Vừa qua, Qualcomm Technologies Inc., công ty con của Qualcomm Incorporated, vừa chính thức công bố danh sách những công ty lọt vào vòng ươm tạo của chương trình “Thử thách đổi mới sáng tạo Qualcomm Việt Nam 2023 - Qualcomm Vietnam Innovation Challenge 2023” (QVIC 2023). Và EyeQ Tech đã vinh dự là một trong các dự án được xướng tên trong mảng thành phố thông minh, tự động hóa với giải pháp khách sạn thông minh tại Việt Nam – Stay Smart Hotel (máy kiot tự check-in), qua đó người dùng có thể tự đặt phòng, check in nhận phòng khách sạn, đặt bữa ăn sáng hay các dịch vụ khác, đồng thời thanh toán và nhận chìa khóa phòng... đều thông qua một hệ thống máy ki ốt tự cho phép khách hàng tự check-in mà không cần phải nhờ đến sự trợ giúp của các nhân viên lễ tân.

Giới thiệu về giải pháp, Tùng chia sẻ, thông qua

A man in a dark suit and glasses is looking at a tablet. Overlaid on the image are several customer satisfaction graphics: a blue thumbs-up icon, a grey box with a person icon, the word 'EXCELLENT', and five yellow stars; a grey box with a person icon, the word 'SATISFIED!', and five yellow stars; and a red heart icon. The background is a blurred office setting.

CUSTOMER SATISFACTION

Khách hàng được trải nghiệm sử dụng sản phẩm dịch vụ công nghệ cao 4.0.

hệ thống máy ki ốt này, khách ở lại khách sạn hoàn toàn từ quá trình check-in check-out đều tự động mà không cần phải qua bộ phận lễ tân. Đây được xem là giải pháp công nghệ tối ưu và tân tiến nhất tại Việt Nam, quá trình check-in chỉ trong vòng chưa tới 2 phút. Khách hàng chỉ cần đến máy ki ốt, xác nhận mã đặt phòng và xác minh danh tính qua hệ thống eKYC (định danh khách hàng điện tử), sau đó tiến hành thanh toán qua nhiều phương thức do khách lựa chọn và cuối cùng là nhận khóa phòng từ hệ thống locker được tích hợp và kích hoạt từ máy ki ốt (Self check-in). Chỉ qua vài bước đơn giản, mọi quá trình trong thủ tục check-in truyền thống được rút gọn đến mức tối ưu, mọi thứ trở nên đơn giản hơn nhờ công nghệ.

Ngoài ra các khu resort cũng có thể sử dụng giải pháp Stay Smart Hotel được phát triển bởi EyeQ Tech cho khách đến thư giãn ở khu resort và cảm thấy hài lòng với trải nghiệm hoàn toàn mới tại Việt Nam, ngoài ra, việc áp dụng công nghệ vào quá trình quản lý hiện đang là xu hướng của thế giới với quá nhiều sự thay đổi và vì thế khi các doanh nghiệp

khách sạn hay ở những khu resort bắt đầu lắp đặt các mô hình công nghệ cũng làm tăng tính cạnh tranh và đẩy mạnh thương hiệu trên thị trường.

Về lợi ích khi sử dụng giải pháp, cả khách hàng và chủ đầu tư đều hưởng lợi, cụ thể, với khách hàng có các lợi ích: (1) Đem lại trải nghiệm sử dụng sản phẩm dịch vụ công nghệ cao 4.0; (2) Đem lại tiện lợi trong quá trình sử dụng: có thể lựa chọn ngôn ngữ phù hợp với khách hàng đến từ nhiều đất nước khác nhau, và quá trình thanh toán cũng trở nên vô cùng tiện ích với đa dạng phương thức như quét mã QR, ví điện tử...(3) Tiết kiệm thời gian và không cần chờ đợi để check-in như phương thức bình thường; (4) Khả năng ghép nối mở rộng tiện ích giúp khách hàng có thể thuận tiện trong quá trình yêu cầu các dịch vụ tiện ích khách sạn như: gọi xe, đồ ăn, vệ sinh, spa, mua sắm, du lịch... Ngoài ra đối với hệ thống nhận diện gương mặt của EyeQ Tech khi được tích hợp cùng với máy ki ốt và hệ thống PMS, khi khách hàng đã check-in bằng máy ki ốt thì các dịch vụ khách hàng có thể sử dụng trong gói đăng ký dịch vụ đã đặt trước đó tự động sẽ nhận diện

được và khách không cần phải đem theo bất kỳ giấy tờ gì để xác nhận vì hệ thống camera đã check-in rồi

Với chủ đầu tư sẽ: (1) Thu hút lượng khách hàng lớn đến trải nghiệm dịch vụ công nghệ cao. Giúp giữ chân khách hàng trung thành hiệu quả và đặc biệt với sự hài lòng vì sự tiện ích của Stay Smart Hotel thì việc quảng bá thương hiệu thông qua Word of Mouth (WOM) với các bài review trên mạng xã hội, hay gợi ý cho người thân, bạn bè trải nghiệm thử. Điều này có nghĩa là bạn sẽ tiết kiệm được một khoản chi phí cho Marketing cực kỳ hiệu quả; (2) Sự có mặt của máy ki ốt tự check-in cho phép khách sạn có thể giảm bớt chi phí nhân công ở bộ phận lễ tân hoặc những nhân viên sẽ có nhiều thời gian để chăm sóc khách hàng tốt hơn, từ đó thu hút nhiều khách hơn và chắc chắn doanh thu sẽ được đẩy mạnh. Hiện nay, nhiều khách sạn thực hiện chính sách giảm giá để kích cầu và thu hút khách hàng, tuy nhiên điều đó là chưa đủ, việc chăm sóc khách hàng và đem lại trải nghiệm hứng thú là điều mà khách sạn không nên bỏ quên!

Bên cạnh đó, với Stay Smart Hotel còn có thể giúp Quản lý nhân viên hiệu quả, Quản lý an ninh trong khu resort và khách sạn lớn, Quản lý kinh doanh thông minh...

Những khó khăn và chặng đường tương lai

Người truyền cảm hứng cho Tùng trong quá trình khởi nghiệp nhiều nhất có lẽ là Elon Musk. Tùng đã theo dõi anh ấy từ năm 2008, khi phóng tên lửa Falcon 9 còn thất bại ở lần thứ ba và công ty suýt phải rơi vào tình trạng phá sản và ngưng hoạt động. Đó là lần đầu tiên trong đời, Tùng thấy một người không thuộc cơ quan của Mỹ hay Châu Âu, mà họ lại dám khẳng định và dùng hết toàn bộ tài sản để dốc mình làm việc lớn đóng góp cho thế giới như vậy.

Mặc dù đi du học và chịu ảnh hưởng của nước ngoài khá nhiều, nhưng câu nói thích nhất của Tùng lại là của một người Việt: “Sống trên đời sống, cần

có một tấm lòng, để làm gì em biết không? Để gió cuốn đi” - nhạc sĩ Trịnh Công Sơn. Suy nghĩ trong thâm tâm về nó thì sẽ thấy rất đúng. Chỉ có những người “có một tấm lòng”, không tham sân si, người ta mới dễ “để gió cuốn đi”.

Khách hàng sử dụng Giải pháp Self check-in của EyeQ Tech tại khách sạn SOJO.

Trên chặng đường khởi nghiệp của mình, biến cố lớn nhất của Tùng là lần phá sản dự án ShareCarForAds, mặc dù doanh thu có lúc đã lên tới hơn 1 triệu đô/năm. Gọi nó là “biến cố” do lòng tin đặt sai chỗ. Để giải quyết hậu quả, anh kết hợp sử dụng khả năng đàm phán và kiến thức pháp luật để giảm thiểu thiệt hại cho nhiều phía. “Sau khi giải quyết xong, mình đi học các khóa về tài chính để quản lý tốt hơn, vì mỗi lần thiếu hiểu biết là mỗi lần trả giá đắt”, Tùng cho biết.

Định hướng công việc trong thời gian sắp tới của Tùng là tiếp tục phát triển mạnh dựa trên AI hiện tại ở EyeQ, đưa nó trở thành một phần trong cuộc sống hàng ngày. Đó là mục tiêu lớn nhất của EyeQ hiện tại. Với lời khuyên dành cho các bạn trẻ khởi nghiệp mà anh muốn chia sẻ đó là hãy “chín chắn” và đọc nhiều về các mô hình kinh doanh – có thể nói điều tiên quyết khi muốn bắt đầu khởi nghiệp, ngay cả khi bạn rất giỏi về công nghệ, kỹ thuật. Hoặc nếu bạn là dân học về kinh doanh thì cũng nên học tới mức độ hiểu sâu và kỹ về các vấn đề tài chính, dòng tiền, v.v. Thì lúc này bạn mới nên bắt tay vào khởi nghiệp./.

Minh Phụng
(tổng hợp)

LÀM THẾ NÀO ĐỂ THU HÚT NHÂN LỰC GIỎI VÀO HỆ SINH THÁI KHỞI NGHIỆP

Nhân lực giỏi rất quan trọng đối với sự phát triển của một công ty khởi nghiệp. Đây là một thực tế mà bất kỳ một nhà sáng lập thành công nào cũng nhận thức được và thể hiện rõ trong các dữ liệu. Các hệ sinh thái khởi nghiệp có nguồn nhân lực giỏi dồi dào thường có hoạt động tổng thể tốt hơn.

Tuy nhiên, việc tìm kiếm và giữ chân nhân tài phù hợp có thể sẽ gặp rất nhiều khó khăn. Các hệ thống giáo dục phần lớn đã thất bại trong việc tạo ra nguồn cung cần thiết để theo kịp nhu cầu về nhân tài công nghệ, đặc biệt là về công nghệ phần mềm. Ngoài ra, đại dịch bùng nổ cũng là yếu tố góp phần đẩy nhanh tốc độ chuyển đổi kỹ thuật số, làm tăng nhu cầu lên đáng kể.

Dữ liệu từ những người tham gia trả lời khảo sát

trong các dịch vụ đánh giá hệ sinh thái của Startup Genmone cho thấy, những khó khăn trong quá trình tuyển dụng kỹ sư phần mềm có kinh nghiệm đã tăng lên đáng kể ở hầu hết các hệ sinh thái kể từ năm 2019. Bên cạnh đó, các công ty khởi nghiệp cũng đang phải cạnh tranh để tìm kiếm nhân tài trong thị trường toàn cầu: xu hướng chuyển sang làm việc từ xa ngày càng gia tăng, mở rộng phạm vi hoạt động của họ. Hơn nữa, sau nhiều năm cung cấp nhân tài cho các thị trường trưởng thành hơn, một số quốc gia đang thực hiện các biện pháp chính sách tích cực để thu hút cộng đồng người hải ngoại về nước.

Dù vậy, vẫn có rất nhiều những cơ hội cho các công ty khởi nghiệp và mở rộng quy mô, nhất là khi sự suy thoái trong ngành công nghệ đã dẫn đến tình

trạng sa thải hàng loạt. Đây chính là nguồn công nhân lành nghề và giàu kinh nghiệm, đảm bảo rằng tài năng không ngủ yên sẽ mang lại lợi ích cho tất cả mọi người.

Sáng kiến thu hút nhân tài

Vậy, các nhà lãnh đạo hệ sinh thái cần phải làm gì?

Trên toàn cầu, chúng ta có thể thấy một số chính sách thành công đang được sử dụng nhằm mục đích thu hút, đào tạo và giữ chân nhân tài. Tiếp thị hệ sinh thái đóng vai trò quan trọng trong việc “bán” hệ sinh thái cho người lao động quốc tế. Có thể kể đến một ví dụ thành công, đó là La French Tech - một sáng kiến được nhà nước hỗ trợ nhằm tạo ra một thương hiệu thống nhất cho các công ty khởi nghiệp ở Pháp, vừa dễ được nhận biết ở nước ngoài hơn là các chương trình riêng lẻ, vừa tạo ra cảm giác đoàn kết nội bộ ở Pháp.

Ngoài ra, mức lương hiệu quả cũng là một vấn đề. Thông thường, các công ty khởi nghiệp bị hạn chế về nguồn lực hiếm khi có thể cạnh tranh với các công ty lâu đời về mức lương cơ bản. Do đó, họ cần đưa ra các phương án ưu đãi về cổ phiếu cũng như các ưu đãi khác như một phần của gói tổng thể. Một số khu vực địa lý, bao gồm cả EU, vẫn phải giải quyết vấn đề đưa ra phương án ưu đãi cổ phiếu để duy trì tính cạnh tranh trong lĩnh vực này và vị trí trong khu vực pháp lý có ưu đãi về thuế cũng là một điều cần cân nhắc khác.

Hầu hết các nước OECD từ lâu đã có chương trình thị thực dành cho những doanh nhân có kinh nghiệm và có vốn để đầu tư. Tuy nhiên, các loại thị thực khởi nghiệp mới hơn thường tập trung vào các doanh nhân có ý tưởng kinh doanh có thể mở rộng trong giai đoạn đầu. Theo quan điểm của các chuyên gia, các kế hoạch tốt nhất giao việc đánh giá khả năng mở rộng cho các nhà đầu tư hoặc doanh nhân thuộc khu vực tư nhân, đưa ra quyết định trong một khoảng thời gian rất ngắn và cho phép gia

đình doanh nhân tham gia. Tuy nhiên, thị thực doanh nhân không trực tiếp giúp các công ty tìm kiếm nhân viên. Vì vậy, các chương trình thị thực cần phải được mở rộng cho người lao động mục tiêu. Thị thực O-1 của Hoa Kỳ và thị thực Nhân tài Toàn cầu của Vương quốc Anh là những ví dụ thực hiện được điều này.

Các kế hoạch định hướng và hạ cánh mềm nhằm mục đích giảm thiểu chi phí hành chính khi di chuyển ra nước ngoài và có thể giúp thu hút nhân tài. Các ví dụ bao gồm cổng thông tin Work in Estonia của Estonia, nơi không chỉ cung cấp hỗ trợ về thị thực, bằng việc làm và lời khuyên về cách thích ứng với văn hóa địa phương mà còn cung cấp danh sách các trường học hỗ trợ lao động có con nhỏ. IN Amsterdam cũng có cách tiếp cận tương tự. Cơ quan một cửa này cho phép những người quốc tế mới đến khu vực Amsterdam giải quyết tất cả các thủ tục hành chính liên quan đến việc di chuyển chỉ trong một tòa nhà.

Nuôi dưỡng thế hệ tiếp theo

Thu hút nhân tài rất quan trọng đối với sự thành công của một hệ sinh thái, nhưng, điều quan trọng nữa là phải có chiến lược để đảm bảo rằng thế hệ nhân tài tiếp theo đang được phát triển. Để các bạn trẻ phát triển tư duy làm việc trong các công ty khởi nghiệp hoặc tự thành lập, việc đào tạo kỹ thuật phải đi đôi với kinh nghiệm thực tế và giáo dục khởi nghiệp. Một sáng kiến thú vị đang thực hiện điều này là Communitech ở Waterloo, Canada. Bắt đầu hoạt động vào năm 1997, trung tâm có trụ sở tại thị trấn đại học Waterloo-Kitchener này tập hợp các tổ chức giáo dục đại học, tập đoàn, công ty khởi nghiệp đổi mới và cơ quan chính phủ. Communitech tận dụng các sáng kiến hiện có của trường đại học như các chương trình hợp tác để giúp xây dựng lối vào hệ sinh thái khởi nghiệp./.

Khánh Linh

(Theo PhD. Christopher Haley, Startup Genome)

KINH NGHIỆM ĐỔI MỚI SÁNG TẠO CỦA TRUNG QUỐC

Chúng ta có thể học được gì từ cách Bắc Kinh đầu tư vào công nghệ?

Trong nhiều thập kỷ, người Mỹ thường chế nhạo Trung Quốc là một quốc gia chuyên bắt chước không có khả năng sáng tạo, chứ chưa nói đến có năng lực đổi mới mang tính đột phá. Kiểu quản lý kế hoạch hóa tập trung được cho là hoàn toàn không phù hợp với những ý tưởng mới. Nhiều người tin rằng tiến bộ công nghệ nhanh chóng đòi hỏi kiểu tư duy không sợ hãi, “phá cách”

Tuy nhiên, trong những năm qua, thái độ này đã thay đổi và mọi sự tự mãn về ưu thế công nghệ của Mỹ cũng đang dần tan biến. Các chuyên mục kinh doanh trên nhiều tờ báo uy tín trước đây chạy bài với quan điểm chê bai Trung Quốc dường như không có khả năng đổi mới sáng tạo thì giờ đây nhường chỗ cho các bài xã luận cảnh báo rằng

Trung Quốc đã sẵn sàng vượt qua Mỹ ở các công nghệ chiến lược như trí tuệ nhân tạo và 5G. Các nhà hoạch định chính sách ở Washington, những người từ lâu đã phó thác lĩnh vực công nghệ cho Silicon Valley, hiện lại đang chạy đua để tìm cách tăng cường năng lực công nghệ của Mỹ và chống lại sự tiến bộ của Trung Quốc

Những lý giải thông thường về sự trỗi dậy của Trung Quốc thường tập trung nhiều vào phân tích năng lực vi phạm tài sản trí tuệ của Trung Quốc. Mặc dù đúng là việc vi phạm này đã đóng một vai trò nào đó, cho phép các nhà sản xuất Trung Quốc bắt chước các sản phẩm cụ thể, nhưng sẽ quá là phiến diện nếu cho rằng chỉ riêng hành vi vi phạm tài sản trí tuệ đã đủ giải thích cho mức độ tiến bộ nhanh chóng của Trung Quốc. Trên thực tế, quan niệm sai lầm đó khiến các nhà hoạch định chính sách Mỹ tin

rằng tất cả những gì cần thiết để duy trì lợi thế công nghệ của Mỹ là cắt đứt khả năng tiếp cận của Trung Quốc với các công nghệ mới nổi. Thực tế, nguồn gốc của sự thành công trong lĩnh vực công nghệ của Trung Quốc phức tạp hơn nhiều và thành công phần nào từ cách các nhà lãnh đạo Trung Quốc đầy tham vọng nhìn nhận sự đổi mới sáng tạo và phạm vi các công cụ có sẵn để khuyến khích nó.

Sự can thiệp của Nhà nước

Bất kỳ sự đổi mới sáng tạo nào của Trung Quốc đều là sản phẩm của tư duy sáng tạo của các nhà công nghệ giỏi và chăm chỉ. Ở cấp độ vi mô, những quy trình đổi mới này ở Trung Quốc giống như ở mọi nơi khác. Nhưng việc giải thích sự trỗi dậy công nghệ của Trung Quốc ở cấp độ vĩ mô đòi hỏi phải hiểu các bước mà chính phủ Trung Quốc đã thực hiện để khuyến khích sự phát triển của một trong những hệ sinh thái đổi mới năng động nhất thế giới.

Theo quan điểm của Trung Quốc, đổi mới sáng tạo không phải là một nỗ lực tế nhị hay bí ẩn mà chỉ những người đặc biệt mới có thể thực hiện được, và nó chắc chắn không phải là thứ cần phải được cách li khỏi sự can thiệp của chính phủ. Thay vào đó, đổi mới được xem như một quá trình kinh tế và xã hội, một quá trình có thể được hướng dẫn và thúc đẩy với sự kết hợp phù hợp của các nguồn lực vật chất và cách giải quyết hành chính. Mặc dù cách tiếp cận của Trung Quốc mâu thuẫn với những giả định sâu xa của Silicon Valley về sự cần thiết của thị trường tự do nhưng cách tiếp cận của Trung Quốc đã mang lại nhiều tiến bộ công nghệ và thành công thương mại hơn hầu hết các chuyên gia Mỹ có thể tưởng tượng được. Ở Trung Quốc, quá trình đó bao gồm ba bước quan trọng.

Bước đầu tiên của quá trình này, diễn ra từ năm 2000 đến năm 2010, là quá trình Trung Quốc tạo ra một thị trường bán bảo hộ rộng lớn. Việc nuôi dưỡng một hệ sinh thái đổi mới non trẻ đòi hỏi các thị trường phải đủ sinh lợi để thúc đẩy sự cạnh tranh

khốc liệt, nhưng nó cũng cần được bảo vệ ở một mức độ nào đó để các công ty khởi nghiệp lâu đời của Silicon Valley không tham gia và lôi kéo các công ty khởi nghiệp địa phương trước khi những công ty này “cắt cánh”. Trung Quốc đạt được sự cân bằng này bằng cách kết hợp nhiều thập kỷ tăng trưởng kinh tế chóng mặt với việc tạo ra Vạn lý trường thành trên mạng (Tường lửa), ngăn chặn quyền truy cập vào các nền tảng trực tuyến hàng đầu của nước ngoài như Facebook và Google.

Triển vọng giành được thị trường nội địa khổng lồ của Trung Quốc đã thu hút các khoản vốn đầu tư khổng lồ từ nước ngoài và thúc đẩy sự cạnh tranh khốc liệt, nhưng Tường lửa cũng cho phép các công ty khởi nghiệp địa phương có cơ hội chiến đấu chống lại các đối thủ nước ngoài của họ.

Điều quan trọng là, Tường lửa không bao giờ là một tảng đá vững chắc. Trong hầu hết hai thập kỷ qua, Tường lửa luôn có một phần nào đó hơi “xốp”, giúp cách ly thị trường Trung Quốc khỏi sự cạnh tranh của nước ngoài nhưng không bao giờ cô lập hoàn toàn nó khỏi những ý tưởng mới. Google, Facebook và Twitter đã cạnh tranh ở Trung Quốc trong nhiều năm trước khi bị chặn.

Các nền tảng tiêu dùng ít nhạy cảm hơn về mặt chính trị như Airbnb, Uber, Amazon và LinkedIn chưa bao giờ bị chặn hoàn toàn; thay vào đó, chúng bị đánh bại bởi các công ty khởi nghiệp địa phương. Tính chất xốp của Tường lửa cho phép các doanh nhân, kỹ sư và nhà khoa học Trung Quốc cập nhật

các sản phẩm và xu hướng công nghệ hàng đầu mà không để những sản phẩm đó thống trị thị trường Trung Quốc. Đồng thời, quy mô tuyệt đối của thị trường Trung Quốc đã giúp các công ty công nghệ nước ngoài luôn phải có hành vi tốt nhất khi tương tác với chính phủ Trung Quốc, với hy vọng một ngày nào đó chính phủ Trung Quốc sẽ cho phép họ tiếp cận với một tỷ khách hàng mới.

Cộng tác quốc tế

Những mối quan hệ cộng tác quốc tế không thể thiếu ở *bước thứ hai*, và cũng là bước gây tranh cãi nhất, trong quá trình này. Trong nhiều thập kỷ, Trung Quốc đã duy trì mối quan hệ khoa học và thương mại với các công ty, trường đại học và phòng thí nghiệm hàng đầu của phương Tây - đặc biệt là các công ty của Mỹ. Những thành phần này bao gồm từ các giáo sư tại các trường đại học Mỹ hợp tác với các đồng nghiệp Trung Quốc về nghiên cứu AI công cộng cho đến các nhà đầu tư mạo hiểm Trung Quốc đầu tư vào các công ty khởi nghiệp ở Silicon Valley.

Các nhà phê bình có xu hướng coi những mối quan hệ này là trung gian cho hành vi vi phạm tài

sản trí tuệ, cho phép gián điệp Trung Quốc đánh cắp “những viên ngọc quý từ sự đổi mới sáng tạo của Mỹ”, như một báo cáo của Lầu Năm Góc năm 2018 đã nêu. Gián điệp công nghiệp và khoa học đã từng là một vấn đề lớn, nhưng tác động lớn nhất của những mối quan hệ xuyên Thái Bình Dương này không đến từ việc ăn cắp, mà thay vào đó là đến từ việc học hỏi. Tiếp xúc với các quy trình đổi mới đẳng cấp thế giới đã mang lại cho Trung Quốc nguồn đầu vào trí tuệ - đó là những ý tưởng, phương pháp và mô hình hoạt động hay nhất - mà họ cần để khơi dậy hệ sinh thái công nghệ non trẻ của mình.

Từ khoảng năm 2008, các kỹ sư Trung Quốc từng làm việc tại Google đã bắt đầu quay trở lại Trung Quốc để thành lập các công ty khởi nghiệp của riêng họ, mang theo một số nét văn hóa của Silicon Valley. Các nhà nghiên cứu tại các trường đại học Trung Quốc bắt đầu hợp tác nhiều hơn với các đồng nghiệp của họ ở nước ngoài, điều này giúp họ có những cách tiếp cận mới. Các công ty công nghệ Trung Quốc nghiên cứu các đối thủ cạnh tranh của họ ở Mỹ và Châu Âu, tiếp thu các xu hướng công nghệ mới nhất và điều chỉnh chúng cho phù

hợp với bối cảnh Trung Quốc. Hầu hết các tương tác này là theo hướng từ dưới lên, được thúc đẩy bởi các nhà công nghệ ở cả hai quốc gia, những người muốn làm việc và học hỏi lẫn nhau. Nhưng chính phủ Trung Quốc cũng đóng một vai trò quan trọng trong việc thúc đẩy các mối quan hệ này. Chính phủ đã thúc đẩy sự hợp tác học thuật nhiều hơn và treo “củ cà rốt tiếp cận thị trường” trước mũi các công ty công nghệ Mỹ, khuyến khích họ mở các trung tâm nghiên cứu ở Trung Quốc.

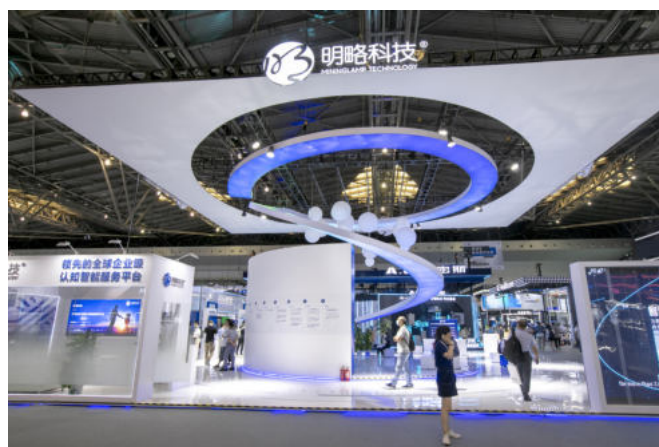
Tăng cường nguồn lực

Khi các điều kiện thị trường và kết nối quốc tế đã có, Trung Quốc thực hiện *bước thứ ba*, giải phóng một làn sóng nguồn lực: vốn đầu tư, cơ sở hạ tầng vật chất, kỹ sư được đào tạo... Theo quan điểm của người Mỹ, khoản đầu tư này có vẻ lãng phí và thậm chí phản tác dụng, vì nó vi phạm giới luật thiêng liêng rằng các chính phủ không bao giờ được chọn người chiến thắng. Tuy nhiên, trên thực tế ở Trung Quốc, nó đã được chứng minh là một phương pháp hiệu quả để thúc đẩy quá trình phổ biến và thương mại hóa công nghệ.

Chẳng hạn, sáng kiến trí tuệ nhân tạo năm 2017 của chính phủ Trung Quốc đã đặt ra một mục tiêu đầy tham vọng: đưa Trung Quốc trở thành trung tâm AI ưu việt của thế giới vào năm 2030. Nhưng tác động lớn nhất của nó là làn sóng thử nghiệm và hoạt động trên suốt bộ máy hành chính và khu vực tư nhân của Trung Quốc. Các chủ tịch tỉnh/thành phố đã xây dựng các chương trình gia tốc startup AI mới, hấp dẫn ở các thành phố của họ. Các quan chức nông nghiệp đã tạo ra các chương trình thử nghiệm cho máy bay không người lái bón phân thông minh. Các bệnh viện công hợp tác với các trường đại học để tạo ra các viện nghiên cứu AI y tế. Và các đồn cảnh sát trên khắp đất nước đã chi rất nhiều tiền để mua công nghệ giám sát.

Xét về mặt cá thể, nhiều dự án trong số này có vẻ lãng phí đến mức nực cười. Các cơ sở ươm tạo

khởi nghiệp ở các thị trấn vùng sâu, vùng xa thường trống không trong nhiều năm. Nhưng những nỗ lực phân tán này của chính phủ đã giúp thúc đẩy sự bùng nổ AI trong khu vực tư nhân, kích thích đầu tư mạo hiểm và hình thành công ty khởi nghiệp thậm chí nhiều hơn. Năm 2018, Trung Quốc chiếm gần một nửa tổng nguồn huy động vốn toàn cầu cho các công ty khởi nghiệp AI, vượt qua Mỹ. Các quỹ này cho phép các công ty và nhà khoa học Trung Quốc thử nghiệm các sản phẩm, tính năng và cách tiếp cận mới, đồng thời tăng cường áp dụng AI trên toàn nền kinh tế.

Bằng cách xây dựng và bảo vệ thị trường của mình trong khi học hỏi từ các hệ sinh thái đổi mới toàn cầu, Trung Quốc cuối cùng đã tăng tốc phát triển các công nghệ quan trọng của riêng mình. Thành công đó không phải là kết quả của một kế hoạch tổng thể được thực hiện hoàn hảo nào đó. Thay vào đó, nó là sản phẩm việc lập kế hoạch thông minh, hoạt động chăm chỉ và một chút may mắn. Ban đầu, Trung Quốc đã xây dựng Tường lửa để bảo vệ môi trường thông tin được kiểm duyệt cao của mình và chỉ sau đó họ mới tính tới những lợi ích của đổi mới sáng tạo. Mặc dù các ý định của Trung Quốc mang tính hỗn hợp và đôi khi tự mâu thuẫn, nhưng kết quả cuối cùng của nó vượt quá mong đợi của hầu hết mọi người./.

Phuong Anh

(Theo Foreign Affairs)